

บรรณานุกรม

หนังสือ : หนังสือทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ. 2549. แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปีตตานี : ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 ยะลา กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ. 2549. รายงานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) เอาชนะความรุนแรงด้วยพลังสมานฉันท์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

คณะกรรมการการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2553. รายงานสรุปผลการสัมมนาเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาสามจังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา.

คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ สภาผู้แทนราษฎร. 2553. สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไขเชิงรุก. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา. 2549. รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนวทางแก้ปัญหาสามจังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ : คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา.

คณะทำงานสร้างพื้นที่สันติภาพจากคนใน. 2557. เราจะทำให้กระบวนการสันติภาพเดินหน้าไปได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

ครองชัย หัตถา. 2551. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

จาตุรนต์ ฉายแสง , ถนอม ชุนเพ็ชร์. 2551. จาตุรนต์บนเส้นทางดับไฟใต้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

จาตุรนต์ ฉายแสง. ม.ป.ป. แนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).

จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย และคณะ. 2548. การดำเนินกระบวนการยุติธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ปัญหาและแนวทางการแก้ไข. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ.

ชิตชนก ราฮิมมูลา. 2548. ศึกษาขบวนการแบ่งแยกดินแดนและการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย. เอกสารถ่ายสำเนา.

ชูลีพร วิรุณหะ. 2548. ความรู้ 3 จังหวัดภาคใต้ผ่านมุมมองประวัติศาสตร์ : แผนงานร่วมศึกษาเสริมสร้างสุขภาวะกรณีสามจังหวัดชายแดนใต้. คณะทำงานวาระทางสังคม สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยทวี อติแพทย์. ม.ป.ป. อิสลามศึกษา อดีต : ปัจจุบัน : อนาคต. กระทรวงศึกษาธิการ.

ชาเกียรติ พิทักษ์कुมล และคณะ. 2558. การต่อสู้ที่ปัตตานีของวันกาเดร์. โครงการจัดพิมพ์ดีพบุคส์ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ. 2549. ความเป็นมาของทฤษฎีแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้ของไทย : โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประเวศ วะสี. 2550. ดับไฟใต้ด้วยจิตวิวัฒน์และพลังแห่งทางสายกลาง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรีนปัญญาญาณ.

ปารีชาต สุวรรณบุบผา. 2552. สานเสวนา สานใจสู่ใจ. นครปฐม : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. 2552. สืบเนื่องมาจากสานเสวนา. นครปฐม : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. 2553. คู่มือการจัดกระบวนการสานเสวนา. นครปฐม : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรนพ พุกกะพันธ์. 2542. การบริหารความขัดแย้ง. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้ง.

พลากร สุวรรณรัฐ. ม.ป.ป. ปัญหาที่มีทางออกของจังหวัดชายแดนภาคใต้. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).

มูเนียร์ มุหะหมัด. 2551. คอลิพะฮ์ทั้งสี่. กรุงเทพฯ : สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ.

รอมฎอน ปันจอร์. 2556. เลือกอนาคต : บทสังเคราะห์การพิจารณาทางเลือกเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในเวทีนโยบายสาธารณะชายแดนใต้จัดการตนเอง. ปัตตานี : ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้.

รัตติยา สาและ. 2544. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ปรากฏในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (3 จชต.). กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

- รุ่ง แก้วแดง. 2548. **สงครามและสันติสุข@ชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- รุ่งรวี เฉลิมศรีภิญโญรัช. 2556. **ถอดความคิดขบวนการเอกราชปาตานี**. ปัตตานี : ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้.
- _____. 2557. **เส้นทางกระบวนการสันติภาพปาตานี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- วัน มะโรหบุตร. ม.ป.ป. **โลกของอิสลามและมุสลิมในอุษาคเนย์ อิกายัต ปัตตานี**. เอกสารถ่ายสำเนา.
- วันชัย – รัตนภรณ์ วัฒนศัพท์. 2552. **การแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า.
- ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี และรอมฎอน ปันจอร์. 2556. **ไฟใต้กับการเริ่มสันติภาพแห่งเดือนรอมฎอน 2556 : ความรุนแรงที่ยืดเยื้อจะต้องถ่วงดุลด้วยพลังสันติภาพเท่านั้น**. ปัตตานี : ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้.
- ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. 2556. **ความจริงที่คุณไม่อยากจะฟัง : ความขัดแย้งที่รุนแรงในชายแดนใต้/ปาตานีกับทศวรรษของความเป็นจริงที่สับสนกดดันและการหาทางออกอันไม่แน่นอน**. ปัตตานี : ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2555). **ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557**. ม.ป.พ.
- สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2551. **สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. ยะลา : ยะลาการพิมพ์ (1992).
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. 2542. **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย**. อัล-มะดีนะฮ์ อัล-มุเนาะวะเราะฮ์ : ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552. **โครงการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้**. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์จังหวัดภาคใต้ชายแดน (สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส). 2556. **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ.2557-2560**. ม.ป.พ.

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า. ม.ป.ป. รายงานปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : บทวิเคราะห์และแนวทางการแก้ปัญหาเชิงรุกที่ยั่งยืนด้วยสันติวิธี. ม.ป.พ.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2547. รัฐปัตตานีในศรีวิชัยเก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

สุภาภรณ์ พันสนาซี และคณะ. 2557. สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี 2557. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ. 2552. รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2534. ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อการสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตะเกียง.

อนัส อมาตยกุล. 2553. สร้างรัฐอิสลามด้วยสันติวิธี. กรุงเทพฯ : สำนักคิดคนชายเครา.

อบุล หะสัน อัล-มะตะนี. ม.ป.ป. ความเชื่อบางประการของชีอะฮ. ม.ป.พ.

อับดุลชะกูร์ บิน ซาฟีอีย์ ดินอะ. 2549. ฝ่าวิกฤตชายแดนใต้ในสายตาของอุस्ताซ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา. 2554. ประชาชาติเดียวกันคือหลักการของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์. ยะลา : มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

_____. 2547. กลยุทธ์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยั่งยืน. โปสต์ทูเดย์. ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2549.

เอก ตังทรัพย์วัฒนา และอรอร ภูเจริญ. 2552. ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฮิรอนฮีม ชุกรี. 2541. ประวัติราชอาณาจักรมลายูปะตานี. โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

หนังสือ : หนังสือแปล

ปีเตอร์ แอ็คเคอร์แมน และแจ็ค ดูวาลส์ 2553. **พลังแห่งสันติวิธีการยุติปัญหาความขัดแย้งในรอบศตวรรษ (A Force More Powerful a Century of Nonviolent Conflict)**. แปลโดย ดร.ณิ แสงสว่าง และเนาวนิจ สิริผาติวิรัตน์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.

อะหมัด อิบรอฮีม อูซุซัน. 2553. **การบริหารจัดการในอิสลาม**. แปลโดย ฮาเร๊ะ เจ๊ะโด. สงขลา : ไอคิวมีเดีย.

อะฮ์หมัด ฟัตฮี อัลฟาตอนี. 2543. **ประวัติศาสตร์ปัตตานี (Pengantar Sejarah Patani)**. แปลโดย นิอับลุรากับ ศิริเมธากุล. โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อักษะฮาห์ นะฎีบ อะบาดี 2552. **ประวัติศาสตร์อิสลามเล่ม 1**. แปลโดย บรรจง บินกาซัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม.

ยูซุฟ อัล-เกาะเราะฮ์อูวีย. 2546. **จรรยาบรรณในการขัดแย้งของบรรดาผู้ศรัทธา**. แปลโดย ยะอูบ สืบสุข. สำนักพิมพ์อัล-อิฮซาน.

อับดุลลอฮ์ อัลกอรี. 2550. **สี่เคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรม**. แปลโดย ดลมนรรัตน์ บากา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อิสลามิกอะเคเดมี.

รายงานการวิจัย :

ชิดชนก ราฮิมมูลา .2549. **ระดับการเรียนรู้และเข้าใจการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีของเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 187/2546)**. สถาบันยุทธศาสตร์สันติวิธี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.

บรรจง ฟาร์รุ่งสง. 2550. **รายงานการวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550**. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และคณะ. 2551. **รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษานโยบาย มาตรการ และแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบและการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้**. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ และมุฮัมมัดอายุบ ปาทาน. 2552. รายงานการวิจัยเรื่อง สถานการณ์ความไม่สงบและข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

ปิยะ กิจถาวร. 2545. รายงานการวิจัยผ่านเวทีชาวบ้านจำนวน 13 ครั้ง ในพื้นที่ 9 อำเภอของจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

อิทธิชัย สีด้า. 2556. ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ. ปัตตานี : สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ :

ชวลิตย์ เกิดทิพย์. 2550. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุซงกีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ชุกรีนูร จงรักศักดิ์. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อสันติสุขในสมัยเคาะลีฟะฮ์อุมม์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ดนุวัศ สุวรรณวงศ์. 2557. กลยุทธ์และรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ดำรงวิทย์ รัตนพวงศ์. 2553. การพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการมหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. 2543. การจัดการความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับราษฎร กรณีศึกษาเขื่อนปากมูล. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระเกียรติศักดิ์ ม่วงมิตร. 2545. การจัดการความขัดแย้งในชุมชนบนพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มุฮัมหมัดรอฟีอ์ มูขอ. 2549. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และการจัดการความขัดแย้งในชุมชนมุสลิม : ศึกษากรณีบ้านสลามจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสมาอะแอ มูบิง. 2555. การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
จังหวัดปัตตานี. วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

หนังสือ : หนังสือภาษาต่างประเทศ

Abdulaziz al-Humaidiy. 1998. **al-Tarīkh al-Islami Mawākif wa ‘Ibar**
(مواقف و عبر التاريخ الإسلامي). al-Iskhandāriyah : Dār al-Da‘wah.

Abdulhamad Bukit. 1965. **‘Asr al-Khulafa’a al-Rashidīn** (عصر الخلفاء الراشدين).
Dār al-Ma‘ārif Bimasr.

Abdurrazaq Ahmad al-Sanhuriy. 2001. **Fiqh al-Khilafah wa Tatawwuruha**
Litusbiha ‘Usbah Umam Sharqiyah (فقہ الخلافة و تطورها لتصبح عصبة أمم شرقية).
Bairūt : Mu’assasah al-Risalah.

Abdulmalik Ibn Hishām. 1997. **al-Sīrah al-Nabawiyah** (السيرة النبوية). Dār ‘Ihyā’
al-Turāth.

Abdullah Qādiri 1986. **al-Kifa’ah al-Idāriyah fī al-Siyasat al-Shar‘iyah**
(الكفاءة الإدارية في السياسة الشرعية) Jeddah : Dār al-Mujtama‘a.

Abu Dawūd, Sulaiman Ibn al-Ash‘ath Ibn Ishaq. n.d. **Sunan Abi Dawūd**
(سنن أبي داود).

Abū Zayd al-Basri. 1971. **Akhbār al-Madīnah al-Munawwarah** (أخبار المدينة المنورة).
al-Madīnah : Nash al-Saiyid al-Habīb Mahmūd Ahmad.

Abu Nu‘aim Ahmad Ibn Abdullah al-Asfihāni. n.d. **Hilyat Awliyā’a wa Tabaqāt**
al-Asfiyā’a (حلية الأولياء و طبقات الأصفياء). Bairūt : Dār al- Kutub al-‘Ilmīyah.

Ahmad al-Ya‘aqūbīy. 1980. **Tārīkh al-Ya‘aqūbīy** (تاريخ اليعقوبي). Bairūt : Dār Bairūt
Littiba‘ah wa al-Nashr.

Ahmad Khalīl Jumhah, n.d. **Nisa’a Ahl al-Bayt** (نساء أهل البيت). Dimashq :
Dār Ibn Kathīr.

Ahmad Ibn Hanbal. 1988. **al-Zuhd** (الزهد). Bairūt : Dār al-Kitāb al-‘Arabiyy.

- Ahmad Ibn Hanbal. 1995. **Musnad al-'Imām Ahmad Ibn Hanbal** (مسند الإمام أحمد بن حنبل). Bairūt : Dār 'Ihyā' al-Turāth al-'Arabiyy.
- _____. 1999. **Fadā'il al-Sahābah** (فضائل الصحابة). Sa'udiyah : Dār Ibn al-Jawziyy.
- Ahmad Shalabiy. 1996. **Mawsu'at al-Tarikh al-Islami** (موسوعة التاريخ الاسلامي). Dār al-Nahdat al-Masriyah.
- Akram Diya'a al-'Umariyy. 1983. **al-Mujtama' al-Madani al-Jihād Did al-Mushrikīn** (المجتمع المدني الجهاد ضد المشركين). al-Nafāis.
- al-Baladhāriyy, Ahmad Ibn Yahya Ibn Jabir Ibn Dāwud. 1987. **Futūh al-Buldān al-Balādhāri** (فتوح البلدان). Bairūt : Mu'assasah al-Ma'arif.
- al-Bukhāri, Muhammad Ibn Ismā'īl. 1997. **Sahīh al-Bukhāri** (صحيح البخاري). al-Riyād : Dār al-Salām.
- al-Hākīm, Muhammad Ibn Abdullah al-Naisābūri. **al-Mustadrak 'Ala al-Sahihain** (المستدرک علی الصحيحین). Bairūt : Dār al-Kutub al-'Ilmīyah.
- Ali Muhammad al-Sallābiyy. 2003. **Uthmān Ibn Affān Radiyallahu 'Anhu Shaksīyatihi wa 'Asrihi** (عثمان بن عفان رضي الله عنه شخصيته و عصره). United Arab Emirate : Maktabah al-Sahābah.
- Aqy Ibn Muhammad al-Muktāriyy. 1993. **Adab al-Ikhtilaf** (أدب الاختلاف). Bairūt : Dār Ibn Hazm.
- al-Tabariyy, Muhammad Ibn Jarīr Ibn Yazīd. 1984. **al-Riyād al-Nudrah fi Manaqib al-'Ashrah** (الرياض النضرة في مناقب العشرة). Bairūt : Dār al-Kutub al-'Ilmīyah.
- _____. 1987. **Tarikh al-Umam wa al-Mulūk** (تاريخ الأمم و الملوك). Bairūt : Dār al-Fikr.
- al-Tirmidhiyy, Abu Musa Muhammad Ibn 'Isa. n.d. **Sunan al-Tirmidhi** (سنن الترمذي). Makkah : Dār al-Bāz.

- Crawford D, Bodine R. 1996. **Conflict Resolution Education: A Guide to Implementing Programs in Schools, Youth Serving Organizations, and Community and Juvenile Justice Setting**. Washington: U.S. department of Justice.
- Fathīy Abdulkarīm. 1984. **al-Dawlah wa al-Siyadah** (الدولة و السيادة). Maktabah Wahbah Bimisir.
- Farūq Hamadah. 2000. **al-Dawhah al-Nabawiyah al-Sharifah** (الدوحة النبوية الشريفة). Dimashq : Dār al-Qalam.
- Jalaluddīn Abdurrahman al-Suyūti. 2003. **Tarīkh al-Kulafa'a** (تاريخ الخلفاء). Bairūt : Dār Ibn Hazm.
- Ibn 'Asākir, 'Ali Ibn al-Hasan Ibn Hibatillah. n.d. **Tarīkh Dimashq** (تاريخ دمشق). al-Madinah : Maktabah al-Dār.
- Ibn Abi Dāwud, 'Abdullah Ibn Sulaimān al-Sijistāni. 1984. **al-Masāhif** (المصاحف). Bairūt : Dār al-Kutub al-'Ilmīyah.
- Ibn Abi Shaibah, 'Abdullah Ibn Muhammad Ibn al-Qādi. n.d. **al-Musannaf** (المصنف).
- Ibn al-'Arabiy. Abubakr Ibn al-'Arabiy al-Malikiy. 2004. **al-'Awasim min al-Qawasim** (العواصم من القواصم). Dār al-Kutub al-Salafīyah.
- Ibn al-Athīr, Ali Ibn al-Karam al-Shaibah. 1996. **Usd al-Ghābah fī Ma'rifat al-Sahābah** (أسد الغابة في معرفة الصحابة). Bairūt : Dār 'Ihyā' al-Turāth al-'Arabi.
- _____. 2002. **al-kamil fī al-Tarīkh** (الكامل في التاريخ). Bairūt : Dār Ibn Hazm.
- Ibn al-Manzur, Muhammad Ibn Mukarram. 1986. **Mukhtasar Tārīkh Madīnah Dimashq** (مختصر تاريخ مدينة دمشق). Dimashq : Dār al-Fikr.
- Ibn al-Qayyim, Muhammad Ibn Abibakr al-Jawzīyah. 1995. **al-Turuq al-Hukmīyah fī al-Siyasat al-Shar'iyah** (الطرق الحكمية في السياسة الشرعية). Bairūt : Dār al-Kutub al-'Ilmīyah.
- Ibn Abdulhakam. 1920. (فتوح مصر و أخبارها). Baqdād : Maktabah al-Mathna.

- Ibn Hajar, Ahmad Ibn Ali al-‘Asqalāni. 1995. **al-Isābah fī Tamyīz al-Sahābah** (الإصابة في تمييز الصحابة). Bairūt : Dār al- Kutub al-‘Ilmīyah.
- _____. n.d. **Fath al-Bari bi Shar Sahīh al-Bukhari** (فتح الباري بشرح صحيح البخاري). al-Riyād : al-Ri’asah al-‘Ammah.
- Ibn Kathīr, Isma‘īl Ibn ‘Umar Ibn Kathīr. 1994. **Tafsīr al-Qur’an al-‘Azīm** (تفسير القرآن العظيم). Riyād : Maktabah Dār al-Salam.
- _____. 1988. **al-Bidāyah wa al-Nihāyah** (البداية و النهاية). Dār al-Raiyān.
- Ibn Sa‘ad, Ibrāhīm Ibn Sa‘ad al-Zuhri. 1996. **al-Tabaqāt al-Kubrā** (الطبقات الكبرى). al-Madinah : al-Jami‘ah al-Islamīyah.
- Ibn Taimiyah, Ahmad Ibn ‘Abdulhalim. n.d. **Minhāj al-Sunnah** (منهاج السنة). Mu’assasah Qurtubah.
- Ibn Khaldūn, ‘Abdulrahmān Ibn Muhammad. 1998. **Tārīkh Ibn Khaldūn** (تاريخ ابن خلدون). Riyād : Dār al-Nafāis.
- Ibn Majah, n.d. Muhammad Ibn Zayd al-Qazwīni. **Sunan Ibn Majah** (سنن ابن ماجة). Dimashq : Dār al- Fikr.
- Mahmud Shīt Kitāb. 1998. **Qādah al-Fath al-Islāmiy fi Arminiya** (قادة الفتح الإسلامي في أرمينية). Bairūt : Dār Ibn Hazm.
- Muhammad Abu Shuhbah. 1996. **al-Sirah al-Nabawiyah fi Daw’i al-Qur’an wa al-Sunnah** (السيرة النبوية في ضوء القرآن و السنة). Dimashq : Dār al-Qalam.
- Muhammad Amhazūn. 1994. **Tahqīq Mawaqif al-Sahabah fī al-Fitnah min Riwayāt al-Tabāri wa al-Muhadithīn** (تحقيق مواقف الصحابة في الفتنة من روايات (الطبري و المحدثين). Riyād : Dār al-Taibah.
- Muhammad Ibn ‘Abdullah al-Ghabbān. 1999. **Fitnah Muqṭal Uthman Ibn Affān** (فتنة مقتل عثمان بن عفان). al-Riyād : Maktabah al-‘Ubaikān.

- Muhammad Ibn Yahya al-Andalusi. 1969. **al-Tamhīd wa al-Bayān fī Muq̄tal al-Shahīd Uthman** (التمهيد و البيان في مقتل الشهيد عثمان). Dār al-Thaqafah al-Dawhah.
- Muhammad ‘Abdurrahman al-Mubarakfuri. n.d. **Tuhfah al-Ahwazi bi Sharh Sunan al-Tirmidhiy** (تحفة الأحوذى بشرح سنن الترمذي). Nash Muhammad ‘Abd al-Muhsin al-Kutubi.
- Muhammad Qutb. 1983. **Manhaj al-Tarbiyah al-Islamiyah** (منهج التربية الاسلامية). Dar al-Shurūq.
- Muhammad Nasiruddīn al-Albāni. n.d. **Sahīh Sunan Abi Dawud** (صحيح سنن أبي داود).
- Muhammad Nasiruddīn al-Albāni. 1988. **Sahīh Sunan al-Nasa’i** (صحيح سنن النسائي). Riyād : Maktab al-Tarbiyah al-‘Arabi li Duwal al-Khalīj.
- Muhammad Rāshid Ridā. 1982. **Dhū al-Nūrayn Uthmān Ibn Affān** (ذو النورين عثمان بن عفان). Bairūt : Dār al- Kutub al-‘Ilmiyah.
- Muhammad Sulthān Zūk al-Nadwi. 2006. **al-Ta‘ayush al-Silmī Fī al-Islam wa Hukūq al-Insān** (التعايش السلمي في الإسلام وحقوق الإنسان). Saudi Arabia : Muslim World League.
- Muhammad Zayd Tanthawī. 1997. **Adab al-Hiwar fi al-Islam** (أدب الحوار في الإسلام). al-Qāhiroh : Dār Nahdhat Masri.
- Musa Ibn Yahya al-Fifi. 2006. **Adab al-Hiwar** (أدب الحوار). Saudi Arabia : Maktabah al-Malik Fahd al-Madinah al-Munawwarah.
- Muslim Ibn Hajjāj al-Naisāburi. 1972. **Sahīh Muslim** (صحيح مسلم). Bairūt : Dār ‘Ihyā’ al-Turāth al-‘Arabi.
- Mustafa Murād. 2007. **Uthmān Ibn Affān** (عثمان بن عفان). al-Qāhiroh : Dār al-Fajr litturab.
- Sādiq ‘Urjūn. 1990. **Uthmān Ibn Affān** (عثمان بن عفان). al-Dār al-Sa‘udiyah.
- Salih Ibn Abdullah Hamid. 1996. **Adab al-Ikhtilaf** (أدب الاختلاف). al-Sa‘udiyah : Wizarah al-‘Alam.

Saifuddin Husain Shahīn. 1993. **Adab al-Hiwar fi al-Islam** (أدب الحوار في الإسلام).
Riyād : Dār 'Afāq.

Salman Ibn Fahd al-Hawdah. n.d. **Adab al-Hiwar** (أدب الحوار).

Salman Ibn Hamd al-Hawdah. 1990. **Abdullah Ibn Saba' wa 'Atharuhu fi Ahdath al-fitnah fi Sadri al-Islam** (عبد الله بن سبأ وأثره في أحداث الفتنة في صدر الإسلام).
Riyād : Dār Taibah.

Shamsuddin Muhammad Ibn Ahmad al-Dhahabi. 1982. **Siyar A'alam al-Nubalā'** (سير أعلام النبلاء). Bairūt : Mu'assasah al-Risalah.

Taha Jabir al-Wani. 1995. **Adab al-Ikhtilaf fi al-Islam** (أدب الاختلاف في الإسلام).
Riyād : Dār al-'Ilmiyah lilkitab al-Islamiyah.

Uthmān Ibn Muhammad al-Kumaiyis. 2008. **Huqbat min al-Tārīk** (حقبة من التاريخ).
United Arab Emirate : Maktabah al-Sahābah.

Yahya Ibn Ibrahīm al-Yahya. 1996. **al-Kilāfah al-Rāshidah wa al-Dawlah al-Amawiyah min Fath al-Bāri** (الخلافة الراشدة و الدولة الأموية من فتح الباري).
Dār al-Hijrah.

แหล่งสืบค้นออนไลน์:

Muhammad Ibrahim al-Tuwaijirī. 2012. **Mukhtasar al-Fiqh al-Islami** (مختصر الفقه الإسلامي). www.Islamhouse.com.

ศูนย์ข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า (<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>)
สืบค้นวันที่ 26 มิถุนายน 2557.